

KONCEPTUALNA IZHODIŠČA ZA VKLJUČITEV FRAZELOGIJE V SPLOŠNI ENOJEZIČNI SLOVAR SLOVENSKEGA JEZIKA

Erika Kržišnik

Filozofska fakulteta, Ljubljana

Nataša Jakop

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU, Ljubljana

UDK 81'373.7:811.163.6'374.81

V prispevku so izpostavljena nekatera načelna vprašanja glede vključevanja frazeoloških enot v splošni enojezični slovar z naslednjimi poudarki: razmejitev frazeologije od ostale slovarsko obravnavane večbesedne leksike, prednosti in omejitve uporabe korpusnih in drugih virov za frazeologijo in obvladovanje tipološko raznovrstnega nabora frazeoloških enot v slovarju.

splošni enojezični slovar, slovenski jezik, leksikografija, frazeologija, večbesedne leksikalne enote

The contribution focuses on some key questions regarding the inclusion of phraseological units in a general monolingual dictionary. The following is emphasized: phraseology as opposed to other multi-word lexical units treated in a dictionary; the advantages and limitations of using corpora and other sources for phraseology; and the treatment of typologically varied phraseological units in a dictionary.

general monolingual dictionary, Slovene, lexicography, phraseology, multi-word lexical units

1 Uvod

Doslej edini enojezični frazeološki slovar slovenskega jezika, *Slovar slovenskih frazemov* (dalje SSF) J. Kebra (2011), je izšel v času, ko je bilo v slovenskem leksikografskem svetu razmišljanje o (novem oz. novih) splošnih slovarjih na vrhuncu, zato ni čudno, da sam slovar po izidu – z izjemo temeljite ocene iz tujine (Konicka 2012) in kritike kontrastivnega vidika v slovarju (Jesenšek 2013) – ni bil deležen kake poglobljene kritiške analize slovenskih frazeologov, in to kljub temu, da se je o načelih vključevanja gradiva v specializirani frazeološki slovar pred tem kar dosti razmišljalo in razpravljalo.¹ Obširna in pogosto tudi vroča diskusija o novem splošnem slovarju² v zadnjih letih je aktualnost frazeološkega slovarja še nekoliko bolj

¹ O tem največ pri Gantar (2001a, 2001b, 2002); temeljit kritiški pregled zasnove frazeološkega slovarja (Keber 2003) sta objavila Kržišnik (2004) in Petermann (2004). Frazeološka stroka je razmišljala celo že o izdelavi frazeološkega slovarja za tujce (prim. Kržišnik 2001).

relativizirala, kajti to je verjetno eden zadnjih slovarjev, ki je bil – metodološko in tehnično gledano – v celoti narejen na »stari« način.

Objava *Predloga za izdelavo Slovarja sodobnega slovenskega jezika* (2013, dalje *Predlog*) je spodbudila potrebo po tem, da se slovenistična stroka še pred začetkom izdelave slovarja sooči z mnogimi teoretičnimi izzivi (tako leksikografskimi kot jezikoslovnimi), predvsem pa novimi konceptualnimi izhodišči, ki jih prinaša in omogoča napredek v jezikovnotehnološki stroki, narekujejo pa tudi potrebe novih generacij jezikovnih uporabnikov.

Osnutek koncepta novega slovarja slovenskega knjižnega jezika (2015, dalje *Osnutek*) načrtuje izdelavo novega splošnega enojezičnega informativno-normativnega slovarja slovenskega knjižnega jezika na osnovi korpusnega gradiva sodobne slovenščine v obsegu 100.000 enobesednih iztočnic. Količinska primerljivost iztočnic v načrtovanem slovarju s SSKJ je samo navidezna, kajti iz koncepta je razvidno v jezikoslovnem in leksikografskem smislu napredno izhodišče, da tudi večbesedne leksikalne enote dobijo kompleksnejšo in celovitejšo slovarsko obravnavo, čeprav niso slovarske iztočnice. Slovenska leksikografija se z nekaterimi teoretičnimi, metodološkimi in tudi praktičnimi vprašanji, povezanimi s takim izhodiščem, zlasti pri obravnavi frazeologije sooča prvič. Kot je bilo že opozorjeno (Kržišnik 2009), so za vključitev frazeologije v splošni slovar in prikaz v njem relevantna tri vprašanja, ki se dotikajo tako makro- kot tudi mikrostrukturnega vidika obravnave: kaj od večbesedne leksike v slovarju razumeti kot frazeološko, kam frazeologijo vključujemo v splošnem slovarju in kako jo v njem obravnavamo in prikazujemo. V prispevku razmišljamo o prvih dveh vprašanjih in s tem želimo predvsem spodbuditi diskusijo o nekaterih izhodiščih za vključitev frazeologije v novi slovar in konsistentno obravnavo frazeoloških enot (dalje FE) v njem.

2 Frazeologija kot poseben segment večbesedne leksike

Ob vprašanju, kaj od večbesedne leksike v slovarju razumeti frazeološko, se takoj pokaže razlika med slovarskim in slovničnim/sistemskim pristopom v frazeologiji. Medtem ko se na ravni slovnične obravnave prehodi med različnimi kategorijami večbesednega jezikovnega gradiva (ne le večbesedne leksike) vedno in nujno kažejo kot postopni, mora slovarsko urejanje najti – lahko tudi do neke mere arbitrarne – točke, na podlagi katerih je razvrščanje lahko kolikor toliko dosledno. Pri tem je pomembno, da so te točke navedene, kajti brez ekspliciranih izhodišč, tudi tistih, ki morda nimajo dokončno jezikoslovno utemeljene razlage brez ostanka, te jezikovne problematike ni mogoče dosledno reševati. Razlika med slovničnim/sistemskim in slovarskim pristopom k jezikovnemu gradivu nikakor ni omejena samo na frazeologijo,³ je pa pri njej bolj očitna, zlasti to velja za slovensko frazeografijo, ki tradicije

² Tej temi je bilo v zadnjih 10 letih namenjenih več strokovnih posvetov in srečanj, na katerih so sodelovali jezikoslovci strokovnjaki z različnih slovenskih institucij in predstavili stališča glede obsega, vsebine in izdelave novega slovarja, npr. Strokovni posvet o novem slovarju slovenskega jezika (prim. Perdih 2009) in Posvet o novem slovarju slovenskega jezika (prim. Grahek, Bergoč 2014).

razvrščanja in načina obravnave – s strani uporabnika slovarja pa najdevanja in ustreznega razumevanja – frazeologije nimajo »posamoumevljene«.

Kot frazeološke razumemo večbesedne leksikalne enote,⁴ ki so določene z definicijskimi lastnostmi, med katerimi je za leksikografsko obravnavo reprezentativna prav pomenska celovitost večbesedne jezikovne strukture v smislu nepredvidljivosti pomena, katere del predstavlja tudi konotativna oz. pragmatična pomenska sestavina. Ravno zaradi pomenskih lastnosti so FE vključene tudi v splošne enojezične slovarje,⁵ vendar dosedanja slovenska leksikografska praksa njihovi obravnavi v smislu konsistentnosti in vnaprej dogovorjenih in sprejetih teoretičnih izhodišč ni posvečala posebne pozornosti.⁶ Posledice so občutili jezikovni uporabniki (tako jezikoslovci kot tudi vsi drugi), ki so opozarjali na težave pri iskanju in identifikaciji FE, pa tudi pri interpretaciji njihovih slovarskih podatkov (za področje dvojezičnih slovarjev prim. Vrbinc 1998: 365–366). Prizadevanja gredo zato v smeri, da bi bil obravnavi in prikazu frazeologije v splošnem slovarju ne le namenjen poseben slovarski razdelek, temveč tudi vnaprej razdelana metodologija njihove leksikografske obravnave.⁷ Pri tem sta ključni vprašanji, kaj od večbesednega fonda iz gradiva sploh pride v frazeološki razdelek in po katerih merilih čim bolj nedvoumno razmejevati FE zlasti od drugih večbesednih leksikalnih enot, ki so v slovarju prikazane na drugih mestih (npr. različni tipi stalnih besednih zvez).

2.1 Gradivski viri za frazeologijo v slovarju

Vsaj za temeljni splošni slovar, ki želi prikazati zgleden fond frazeološkega gradiva v sodobni slovenščini, je nujno, da se v začetni fazi FE za slovar pridobi(va)jo iz več virov, tako korpusnih kot tudi drugih. Sistematična (vzporedna) analiza sekundarnih jezikovnih virov, npr. slovarjev, spletnih portalov, jezikovnih svetovalnic, anketiranja jezikovnih uporabnikov, je pri frazeologiji potrebna tudi zaradi metodološke neizdelanosti korpusnega pristopa ob analizi različnih tipov FE. V nadaljevanju bomo izpostavili nekaj aktualnih problematičnih mest, ki upravičujejo kombinirano metodo pri frazeologiji. Razlogov je več: korpusni, slovarski in jezikovni, včasih tudi kumulativni.

(1) S korpusom povezane težave se pojavijo ob FE v skrajnih frekvenčnih legah in v povezavi s specifičnimi lastnostmi korpusa.

³ Prim. Riglerjev odgovor M. Pirnat na članek Izgovor črke *l* (u, w ali v) kot *ll* (*Slavistična revija* 1979, 27/2, 215–229) v članku O izgovoru črke *l* v SSKJ (*Slavistična revija* 1980/2, 114–120).

⁴ Ob tem se seveda zavedamo drugačnosti nekaterih stavčnih frazemov (npr. pregovornega tipa).

⁵ V slovenski leksikografski praksi npr. v SSKJ, pred tem tudi v večjezičnih slovarjih; o frazeologiji v Gutsmanovem slovarju prim. Kržišnik (1997), Eismann (2013), v Murkovem prim. Kržišnik (1999), v Pleteršnikovem prim. Humar (1998).

⁶ O obravnavi FE v SSKJ prim. Majdič (1970), Petermann (1988), Kržišnik (1987/88).

⁷ Prim. *Predlog* (2013) in *Osnutek* (2015) – v obeh je predviden frazeološki razdelek, v celoti namenjen prikazu FE v skladu s sodobno frazeološko teorijo in ločen od prikaza drugih večbesednih enot. Tako izhodišče za splošni slovar je razvidno tudi iz slovarjev nekaterih drugih jezikov (prim. Kržišnik 2009: 53–60).

(a) FE lahko v korpusnih virih izkazuje zelo nizko frekvenco, a je njeno aktualnost in rabo v sodobni slovenščini mogoče potrditi s pomočjo drugih jezikovnih virov. Take so:

(a1) novejše FE, ker korpus ni sproti nadgrajevan, npr. *stric(i) iz ozadja* (le 2 pojavitvi;⁸ prim. Jakop 2014), tako da niti ni mogoče določiti slovarske oblike glede (ne)fixiranosti množinske oblike frazema.

(a2) FE z monokabilno oz. unikalno sestavino, ki ima lahko v korpusnih virih pre nizko frekvenco, da bi se uvrstila na frekvenčni seznam za geslovník slovarja (ki običajno izhaja iz enobesednega gradiva), FE s to sestavino pa izkazuje določeno mero relevantnosti za slovarsko obravnavo, npr. pridevnik *kriščev* (24 konkordanc) v frazemu *za kriščevo voljo* (18 pojavitev v različnih besedilnih virih, tudi po letu 2000). Zaradi pogostosti rabe FE *bratilpeti levite komu* je še večji problem sestavina *levit*, ki v korpusu Gigafida prek spletnega konkordančnika *NoSketch Engine* (nl.ijs.si/noske) izkazuje kot samostalniška lema 29 konkordanc, medtem ko pri iskanju prek namenskega konkordančnika (www.gigafida.net) do te samostalniške leme sploh ne pridemo, saj z iskanjem oblik besede *levit* dobimo 3.963 konkordanc, v polju Osnovne oblike pa je zapisan le glagol *leviti*. Pogostost rabe FE dobimo šele z iskanjem tožilniške oblike *levite* po okolici +/-3, in sicer kolokator *brati* 174-krat in *peti* 48-krat. – Za slovar knjižnega jezika bi bila ob nizki frekvenci sestavine FE relevantna še preučitev rabe frazema v knjižnem jeziku, npr. pri *imeti dolgo lajtengo*.⁹

(b) Pri FE, katerih oblika je prekrivna z obliko nefrazeoloških zvez – najpogosteje prostih, npr. *orati ledino*, *pojesti vročo juho*, *velika riba*, lahko pa tudi stalnih, npr. *črna luknja*, in ne glede na to, ali gre za homonimijo ali pomenske prenose –, je v korpusu treba računati z visoko frekvenco gradiva, pri analizi pa s tem, da pogosto izhajamo le iz naključnega nabora konkordanc. Potrebna bi bila raziskava o tem, koliko naključnih zadetkov v korpusu je minimum, še boljše optimum za ustrezno pomensko razčlenitev frazeologije.¹⁰ Pomagali pa bi si lahko tudi s t. i. introduktorji oz. uvajalnimi sredstvi (Čermák 2004).

(c) Avtomatsko luščenje korpusnih podatkov napoveduje spodbudne rezultate zlasti pri dvo- in trisestavinskih (frazeoloških) strukturah (Arhar Holdt, Arčan 2011; Fišer 2014: 6–7), npr. *prva dama, na vse kriplje*, medtem ko so tako pridobljeni podatki pri kompleksnejših FE, npr. *biti v letih*, *(a) ti je muca jezik popapalal/snedla, lepa beseda lepo mesto najde*, za zdaj manj zanesljivi. Prepoznavanje kompleksnejših FE iz korpusa je oteženo tudi zaradi težav, povezanih z lematizacijo oz. razdvoumljanjem, gotovo pa ima potencial analiza s pomočjo prepoznanih fraznih jeder (Gantar 2007, na več mestih, npr. 37 in 49–51). Spodbudne rezultate korpusne analize na področju stavčne frazeologije prinašajo raziskave Meterca (2014 in 2015).

⁸ Kjer ni drugače navedeno, so podatki iz korpusa Gigafida.

⁹ S kombinirano metodo bi frazem ulovili (v SSF ima oznako pogovorno, v korpusu je 7 pojavitev v periodičnih in internetnih besedilih po letu 1997), vendar to še ne pomeni, da bi ga obvezno prikazoval tudi slovar knjižnega jezika. Vsekakor pa bi bil zajet v slovarsko bazo, ki bi med drugim bila tudi dobro podatkovno izhodišče za pripravo sodobnega slovenskega frazeološkega slovarja.

¹⁰ Za enobesedno leksiko so bile nekatere raziskave že opravljene (prim. Ledinek 2014: 90–91).

(2) Splošni slovarji lastnih imen kot iztočnic praviloma ne zajamejo, korpusno izdelani frekvenčni sezname, ki predstavljajo izhodišče za geslovník slovarja, pa lastnoimensko gradivo bolj ali manj avtomatično izločajo, ker predstavlja korpusni šum (Vintar 2009: 354). Vendar pa je za splošni slovar zanimivih več tipov FE, ki so tako ali drugače povezane z lastnoimensko problematiko: sestavina FE je lastno ime (*prosto po Prešernu*), iz lastnega imena izpeljani pridevnik (*P/prokrustova postelja*), frazeološka so tudi mnoga ustaljena nadomestna imena (*dežela vzhajajočega sonca za Japonsko*).¹¹ Ker je njihovo izbiranje zaradi velike količine lastnih imen v korpusu izjemno zamudno, si je pri reševanju frazeoloških vprašanj tega tipa smiselno pomagati z drugimi jezikovnimi viri.

(3) Pomenska razčlenitev enobesednih leksemov brez vnaprejšnjega dogovora o tem, kaj v slovarju vključiti v frazeološki razdelek (kaj prepoznavati kot frazeološko), lahko vodi k nekonsistentnemu razporejanju FE v slovarju, npr. h kolokacijam, med ponazarjalno gradivo v okviru posameznih pomenskih razdelkov ipd.¹² To velja zlasti za t. i. frazeološke skupe, v katerih ena sestavina ali del sestavin nastopa v t. i. frazeološko vezanem pomenu, npr. *kriva prisega, zmenek na slepo*. To je za frazeologijo kot vedo problematična skupina predvsem zato, ker je pomensko vezano sopojavljanje v jeziku nasploh precej dinamičen pojav. Frazeološko vezana sestavina lahko – tudi sinhrono gledano – nabor kolokatorjev širi (*stricil iz Amerike*) ali oži (*kriva prisega*).

2.2 Tipi FE v slovarju – makrostrukturni vidik

Specifika frazeologije je tudi strukturno izjemno raznovrstna in pogosto nepredvidljiva in nenapovedljiva množica FE – od t. i. minimalnih frazemov (*pobrisati jo*) pa vse do pragmatičnih in paremioloških, torej besedilnih enot (*dobro jutro!; kjer osel leži, dlako pusti*) –, ki jih zaznamuje še določena stopnja variantnosti (*zreti/gledati smrti v očilobraz*), skladijske pretvornosti (*scati proti vetru – scanje proti vetru; mlatiti prazno slamo – mlatenje prazne slame*) in zunanjih vezljivostnih mest v strukturi (*kri je udarila v glavo komu*).¹³ S tega vidika predstavlja zapis slovarske oblike FE enega večjih leksikografskih izzivov, še zlasti, kadar govorimo o frazeologiji v okviru splošnega enojezičnega slovarja, kjer se predvideva višja stopnja »poenostavitve«¹⁴ podatkov o FE, kot bi jo pričakovali v frazeološkem slovarju.

¹¹ Poseben premislek je potreben tudi glede (ne)vključevanja in posledično prikaza večbesednih lastnih imen tipa *Bela hiša, Rdeči križ*. O tem že Kržišnik (2009: 54). Odsotnost ekspresivnega učinka obe zvezi izloča iz frazeološkega razdelka, tudi če v besedilu pride do metonimične rabe brez ekspresije.

¹² Tako je npr. že v SSKJ – prim. iztočnico *škripec*, v kateri so FE, npr. *bitil/znajti se v škripcih, izvleči/spraviti/rešiti koga iz škripcev, pomagati komu iz škripcev*, prikazane kot ponazarjalno gradivo v okviru 2. (ekspresivnega) leksikalnega pomena (o tem že Petermann 1988; Kržišnik 1987/88) – pa tudi v sodobnejših leksikografskih poskusih: prim. slovarski sestavek *stric* v *Spletnem slovarju slovenskega jezika* (<http://www.slovenscina.eu/spletni-slovar?dictId=79&entryId=23774&key=S>), kjer je zveza *stric iz Amerike* prepoznana zgolj kot zgled rabe, čeprav gradivo v korpusu (še) potrjuje ustaljenost zveze na eni strani in pomensko celovitost, ekspresivnost ipd. na drugi.

¹³ O tem prim. tudi Kržišnik (2005).

Če razumemo frazeologijo kot anomalno jezikovno pojavnost na več jezikovnih ravlinah, od leksikalne do besedilne, pri čemer so anomalne lastnosti izražene tako na paradigmatski kot sintagmatski ravni in razumljene v najširšem smislu, od slovničnih, pomenskih do pragmatičnih posebnosti in omejitev, potem prikaz frazeologije v slovarju ni omejen le na ustaljene besednozvezne in stavčne FE, npr. *poskusni zajček, srce pade v hlače komu*, temveč so v slovar vključene tudi FE z vrednostjo povedi oz. minimalnih besedil (tudi t. i. rečenice), npr. reki in pregovori, pragmatični frazemi ipd., seveda le, kadar izpolnjujejo definicijske lastnosti frazeologije. Razumevanje frazeologije je tako v strukturnem kot pomenskem smislu lahko bolj ali manj razširjeno oz. zoženo. Posledično sta temu prilagojena nabor in razvrstitev FE v slovarju.

Na pomenski ravni je še posebej težavno razmejevanje med FE in (nefrazeološkimi oz. neterminološkimi) stalnimi besednimi zvezami, saj meje niso vedno enoumno določljive, niti na ravni nemotiviranosti niti ekspresivnosti.¹⁴ Za uvrstitev v frazeološki razdelek bi bilo zato smiselno upoštevati obe merili in iz njega izločiti vse stalne besedne zveze z nepredvidljivim (neprozornim) pomenom in brez ekspresivnega učinka (npr. *mačje oko*). V osamosvojeni frazeološki razdelek slovarja bi torej vključevali FE z besednozvezno in stavčno strukturo ter povedi, npr. *poskusni zajček, bruhati kot vidra, noč in dan; srce pade v hlače komu, v tem grmu tiči zajec; pojdl-te se solit, kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade, beseda ni konj*. Med frazeološkimi vrstami so za vključitev relevantne vse skupine frazemov, tj. samostalniški (*levji delež*), pridevniški (*odprte glave*), glagolski (*pustiti koga na cedilu*), prislovni (*za prazen nič*), medmetni (*lahko noč*) in členkovni (*kje neki*) frazemi,¹⁵ razen vezniških in predložnih frazemov; ti se v slovarju obravnavajo po drugačnih principih, ne glede na eno- ali večbesednost.

Za urejanje gradiva znotraj razdelka je na voljo več meril – od strukturnih do abecednorednih; poleg tega se v frazeološki literaturi pogosto govori o posebnih strukturno-pomenskih tipih FE, npr. primerjalni frazemi, binomi oz. binomialni frazemi, frazeosheme itn., pri čemer gre za tipe, ki so določeni po različnih merilih, kar za slovarsko urejanje ni dobro. Čeprav se abecednoredna ureditev (po prvi sestavini) zdi zelo preprosta tako za urejanje kot za iskanje, se utegne pokazati, da za slovenščino, zlasti pri glagolskih frazemih, kjer je besedni red med glagolsko in neglagolsko/-imi sestavino/-ami nestalen, ni zelo prikladna.

3 Sklepne misli

K vprašanju kaj: Ne le za preverjanje pravilnosti (upravičenosti) in zlasti tehtnosti nekaterih pomislekov, tudi za raziskovanje slovenske frazeologije in frazeografije

¹⁴ Navsezadnje tudi meje med terminološko in neterminološko večbesedno leksiko niso tako jasne, kot bi se zdelo na prvi pogled – za pohištveno industrijo (stroko) je npr. *pisalna miza* termin, za splošnega uporabnika ne, enako dvojni status v jeziku lahko pripišemo mnogim stalnim zvezam (*ročna ura, spalna srajca* itn.).

¹⁵ Problem povedkovniških frazemov je za frazeologijo manj problem razumevanja povedkovnika v jezikoslovju in leksikografiji sploh kot slabo rešenega in težko rešljivega vprašanja statusa glagola *biti* kot sestavine FE, npr. (*biti*) *tiho kot miš*.

sploh bi bilo koristno, če bi za odgovor na vprašanje, kaj od frazeologije naj zajame in prikaže splošni slovar, primerjali rezultata kombinirane metode in metode popolnega korpusnega pristopa glede postopkov pridobivanja frazeološkega gradiva in dobljenih podatkov o FE. Vsaj za frazeološki del (še bolje pa bi bilo raziskavo razširiti tudi na drugo slovarsko gradivo) bi tako odgovorili tudi na vprašanje, kaj gre v temeljni in kaj v sprotni (ali kak drug) slovar, morda bi se razlika med slovarji celo osmislila.

K vprašanju kam: Prihodnost leksikografske prakse je, ne glede na metodološko izhodišče, zastavljena tako, da splošni slovar frazeološko gradivo prikazuje v posebnem razdelku čim bolj enovito in celovito.

Temeljnit leksikografski razmislek pa bo zahtevalo tudi razreševanje vprašanja kako.

Literatura

- ARHAR HOLDT, Špela, ARČAN, Mihael, 2011: Avtomatsko pridobivanje besednih zvez iz korpusa z uporabo leksikona SSJ. Simona Kranjc (ur.): *Meddisciplinarnost v slovenistiki. Obdobja 30*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 13–20.
- ČERMÁK, František, 2004: Besedilna uvajalna sredstva rečenic in drugih stalnih besednih zvez. *Slavistična revija 52/1*. 71–88.
- EISMANN, Wolfgang, 2013: Oswald Gutsman als »Phraseologe«. Nataša Jakop, Mateja Jemec Tomazin (ur.): *Frazeološka simfonija: Sodobni pogledi na frazeologijo*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 27–36.
- FIŠER, Darja, 2014: Vloga jezikovnih tehnologij pri zasnovi slovarja. Irena Grahek, Simona Bergoč (ur.): *Novi slovar za 21. stoletje. E-zbornik prispevkov s Posveta o novem slovarju slovenskega jezika*. Ljubljana: Ministrstvo za kulturo.
http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/slovenski_jezik/E_zbornik/9-Darja_Fis_er-SlovarPosvet-final.pdf
- GANTAR, Apolonija, 2001a: Slovenska frazeologija v dosedanjih slovarjih glede na aktualna slovaropisna načela. *Jezikoslovni zapiski 7/1–2*. 207–223.
- GANTAR, Apolonija, 2001b: *Teoretični vidiki zasnove frazeološkega slovarja slovenščine. Magistrsko delo*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- GANTAR, Apolonija, 2002: Temeljne prvine zasnove frazeološkega slovarja. *Slavistična revija 50/1*. 29–49.
- GANTAR, Polona, 2007: *Stalne besedne zveze v slovenščini: korpusni pristop*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Gigafida: Elektronska zbirka slovenskih besedil: <http://www.gigafida.net>
- GRAHEK, Irena, BERGOČ, Simona (ur.), 2014: *Novi slovar za 21. stoletje. E-zbornik prispevkov s Posveta o novem slovarju slovenskega jezika*. Ljubljana: Ministrstvo za kulturo.
http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/sluzba_za_slovenski_jezik/predstavitev_podrocja/dogodki/posvet_o_novem_slovarju_slovenskega_jezika
- HUMAR, Marjeta, 1998: Frazeologija kot ponazarjalno gradivo v Pleteršnikovem slovarju. Jože Toporišič (ur.): *Pleteršnikov slovensko-nemški slovar: zbornik s simpozija '96 v Pišecah: Komisija »Maks Pleteršnik«*. Novo mesto: Dolenjska založba. 87–96.
- JAKOP, Nataša, 2014: Frazeologija v sodobnem slovarju slovenskega jezika. Irena Grahek, Simona Bergoč (ur.): *Novi slovar za 21. stoletje. E-zbornik prispevkov s Posveta o novem slovarju slovenskega jezika*. Ljubljana: Ministrstvo za kulturo.
http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/slovenski_jezik/E_zbornik/15-Natasa_Jakop-korekture.pdf

- JESENŠEK, Vida, 2013: O medjezikovnih frazeoloških razmerjih. Nataša Jakop, Mateja Jemec Tomazin (ur.): *Frazeološka simfonija: Sodobni pogledi na frazeologijo*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 209–222.
- KEBER, Janez, 2003: *Frazeološki slovar slovenskega jezika: poskusni zvezek*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KEBER, Janez, 2011: *Slovar slovenskih frazemov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KONICKA, Jelena, 2012: Prvi slovenski frazeološki slovar. *Jezikoslovni zapiski* 18/2. 169–185.
- KRŽIŠNIK, Erika, 1987/88: Frazeološko gradivo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika. *Slava* 2/2. 143–162.
- KRŽIŠNIK, Erika, 1997: Gutsmanovo razumevanje stalnih besednih zvez. Breda Pogorelec idr. (ur.): *Jezikoslovne in literarnovedne raziskave*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27–37.
- KRŽIŠNIK, Erika, 1999: Frazeologija v Murkovem slovarju. Marko Jesenšek (ur.): *Murkov zbornik: referati s simpozija Anton Murko in njegov čas*. Maribor: Slavistično društvo. 312–347.
- KRŽIŠNIK, Erika (ur.), 2001: *Skripta 5. Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2004: Poskusni zvezek slovenskega frazeološkega slovarja. *Slavistična revija* 52/2. 199–208.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2005: Predvidljivost sintaktičnih transformacij frazemov v slovenskem jeziku. M. Alekseenko (ur.): *Grani slova: sbornik naučnih statej k 65-letju prof. V. M. Mokienko*. Moskva: Izdatel'stvo Elpis. 215–222.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2009: Kam in kako s frazeologijo v novem slovarju. Andrej Perdih (ur.): *Strokovni posvet o novem slovarju slovenskega jezika, 23. in 24. oktober 2008*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 53–60.
- LEDINEK, Nina, 2014: *Slovenska skladnja v oblikoskladenjsko in skladdenjsko označenih korpusih slovenščine*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- MAJDIČ, Viktor, 1970: Frazeologija. *Naši razgledi* 5. 138–139.
- METERC, Matej, 2014: *Primerjava paremiologije v slovenskem in slovaškem jeziku na osnovi paremiološkega optimuma. Doktorska disertacija*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- METERC, Matej, 2015: Enot slovenskega paremiološkega minimuma v govornem korpusu GOS. *Slavistična revija* 63/1. 1–15.
- Osnutek = Osnutek koncepta novega slovarja slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. <http://www.fran.si/novi-sskj>
- PERDIH, Andrej (ur.), 2009: *Strokovni posvet o novem slovarju slovenskega jezika*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- PETERMANN, Jürgen, 1988: Frazeologija v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (I–IV). Boris Paterinu idr. (ur.): *Sodobni slovenski jezik, književnost in kultura. Obdobja* 8. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 301–310.
- PETERMANN, Jürgen, 2004: Janez Keber: Frazeološki slovar slovenskega jezika. Poskusni zvezek. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2003. 124 str. *Slavistična revija* 52/3. 345–352.
- Predlog* = KREK, Simon, KOSEM, Iztok, GANTAR, Polona, 2013: *Predlog za izdelavo Slovarja sodobnega slovenskega jezika*. Ljubljana. http://trojina.org/slovar-predlog/datoteke/Predlog_SSSJ_v1.1.pdf
- SSKJ = *Slovar slovenskega knjižnega jezika, 1970–1991*. Ljubljana (CD-rom in spletna verzija <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>).
- VINTAR, Špela, 2009: Samodejno luščenje terminologije – izhodišča in perspektive. Nina Ledinek, Mojca Žagar Karer, Marjeta Humar (ur.): *Terminologija in sodobna terminografija*. 345–356.
- VRBINC, Marjeta, 1998: Slovarska obravnava frazeoloških enot. *Vestnik* 32/1–2. 341–376.